

Znanstveno vijeće za turizam HAZU,
u suradnji s *think tankom* Polazišta i perspektive (PiP)

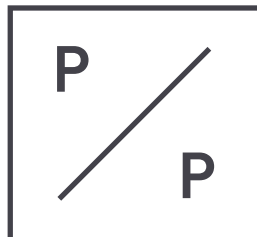
poziva Vas na znanstveni skup

IZAZOVI HRVATSKOG TURIZMA

Skup će se održati u Zagrebu, u dvorani Akademijine
Knjižnice, u srijedu, 5. lipnja 2019. od 10 do 14 sati

POLAZIŠTA
I PERSPEKTIVE
THINK TANK

~ — ~ — ~
IZAZOVI
HRVATSKOG
TURIZMA
~ — ~ — ~

PROGRAM

---

1 / Uvodna riječ akademika Velimira Neidhardta, predsjednika HAZU
Uvodna riječ g. Franje Lukovića, suosnivača *think tanka* Polazišta i perspektive (PiP)

2 / Uvodno predavanje TURIZAM, PROSTOR, IDENTITET akademika Nikole Bašića, predsjednika Znanstvenog vijeća za turizam HAZU

3 / Predavanje KLJUČNA PITANJA ODRŽIVOSTI HRVATSKOG TURIZMA
Siniše Topalovića iz *think tanka* Polazišta i perspektive (PiP)

Trajanje: 75 minuta

Pauza: 15 minuta

---

4 / TURIZAM I PROSTOR, okrugli stol
uz sudjelovanje istaknutih znanstvenika i stručnjaka

Moderatori : doc. dr. sc. Ana Mrđa i dr. Željko Ivanković, suosnivač *think tanka*
Polazišta i perspektive (PiP)

Trajanje: 60 minuta

Pauza: 15 minuta

5/ TURIZAM I IDENTITET, okrugli stol
uz sudjelovanje istaknutih znanstvenika i stručnjaka

Moderatori : doc. dr. sc. Ana Mrđa i dr. Željko Ivanković, suosnivač *think tanka*
Polazišta i perspektive (PiP)

Trajanje: 60 minuta

6/ Preporuke i zaključci sa skupa

Trajanje: 15 minuta

Ukupno trajanje skupa: 4 sata

Vrijeme održavanja: 5. lipnja 2019., od 10 do 14 sati

Sudionici na okruglim stolovima pripremit će prethodno pisane sažetke svojih izlaganja, koji će, zajedno s uvodnim predavanjima te zaključcima i preporukama sa skupa, biti objavljeni u prigodnoj publikaciji.

~ — ~ — ~
IZAZOVI
HRVATSKOG
TURIZMA
~ — ~ — ~

SAŽECI

TURIZAM, PROSTOR, IDENTITET

AKADEMIK NIKOLA BAŠIĆ, PREDSEDNIK ZNANSTVENOG
VIJEĆA ZA TURIZAM HAZU
— KRATAK SADRŽAJ PREDAVANJA

Hrvatska je, vraćajući se Europi, u njezinu riznicu prinijela i svoje prirodne i kulturne stečevine. O stvarnim dosezima tih vrijednosti mnogi će imati različita mišljenja, ali će hrvatski prostor zasigurno prepoznati kao neupitnu vrijednost. U zemlji koja je, (ne)srećom, snažno usmjerena na turizam, prostor je strateški resurs cjelokupnog društvenog i gospodarskog razvitka. Upravo zato naša je zadaća znati objasniti njegova svojstva, znati jasno reći što želimo s njim učiniti i kako želimo da se drugi prema njemu odnose.

Hrvatskom prostoru danas najveća prijetnja dolazi upravo iz turističke potražnje. Ne svake, već poglavito one koja na njemu parazitira stvarajući generičke ambijente, suprotne onima koji ga čine drugačijim od svakog drugog prostora. Ta je „drugačijost“, uostalom, inicijalni motivator turističkog interesa. Zato je njegovo izobličjenje, ili njegovo novo uobličjenje u globalnu „istost“ njegovo bespovratno obezvrjeđenje. Osim što je to fatalno za prirodni i društveni identitet zemlje, sa stajališta turističke opstojnosti, tim procesom trajno se gube psihološki čimbenici o kojima ovisi privlačnost Hrvatske kao turističkog odredišta.

KLJUČNA PITANJA ODRŽIVOSTI HRVATSKOG TURIZMA

SINIŠA TOPALOVIĆ, *THINK TANK* POLAZIŠTA I PERSPEKTIVE (PIP)
— KRATAK SADRŽAJ PREDAVANJA

Turizam je s gotovo 20% udjela u bruto domaćem proizvodu jedna od najvitalnijih grana hrvatskoga gospodarstva. Međutim, sve su očitiji sukobi vizija i interesa dionika koji se ogledaju u narušavanju kapaciteta podnošljivosti korištenja nacionalnih javnih i prirodnih dobara, što nije ni adekvatno regulirano niti se time efikasno upravlja. Jednako se tako razotkrivaju problemi unutar interesa i kapaciteta socijalno-demografskog i vrijednosnog supstrata Hrvatske i njezinih turističkih destinacija. Oni se tiču preferencija i vizija lokalnog stanovništva u vezi s profilom destinacija, fenomenom zapošljavanja i tržišta rada u turizmu, kapacitetom i kvalitetom javnih servisa, korištenjem prostora kao osnovnog turističkog resursa i nadasve nacionalnom percepcijom turizma kao najlakšeg izvora zarade te s tim povezanim pitanjem oporezivanja djelatnosti. U tom kontekstu autori studije osvrnuli su se na sve ključne identificirane izazove te dali inicijalni prijedlog mogućih, za društveni interes neupitnih smjernica daljnjeg odgovornog upravljanja tom gospodarskom granom.

~ — ~ — ~
IZAZOVI
HRVATSKOG
TURIZMA
~ — ~ — ~

OKRUGLI STOLOVI

TURIZAM I PROSTOR

— TEMATSKI OKVIR OKRUGLOG STOLA

Prostor je, nakon ljudi, najvrjedniji hrvatski resurs. Taj prostor, od početka do danas, bio je primarni motivator turističkog kretanja prema Hrvatskoj. Nakon punog stoljeća hrvatskog turizma sa zebnjom se pitamo: što se događa s hrvatskim turističkim, ali i ukupnim prostorom?

Turistički skorup krije pravo stanje stvari. Izgradnja potaknuta turizmom postaje kulisa za vehementni nekretninski pohod usmjeren na posljednje slobodne oaze mediteranskog litorala. Hrvatska obala i otoci gore u nekretninskom požaru čije je gorivo turistički kerozin. I prirodni i kulturni prostor, pa čak i onaj koji ima svojstvo primarne prirode (*terra vergine*), dramatično gube izvorna svojstva, upravo ona s kojima je dosegao hrvatsku globalnu turističku promidžbu. Na drugoj strani, pauperizirani kontinentalni rural otužno je zapušten i prepušten općoj atrofiji. Tražimo odgovore: Zašto smo i u kojem trenutku skrenuli na stranputicu? Gdje smo pogriješili i možemo li, ako nije prekasno, još uvijek ponešto ispraviti? Kako čuvati i razvijati baštinjeni prirodni i kulturni prostor na korist lokalne i sveukupne zajednice a da on i dalje bude motivacijski generator turizma?

Rado govorimo o inkluzivnom turizmu, onom koji je integriran u zajednicu.

To znači da sve ono što je dobro za turizam mora biti dobro i za lokalnu zajednicu kao i za društvo u cjelini. I obrnuto. Kako se približiti tom cilju?

TURIZAM I IDENTITET

— TEMATSKI OKVIR OKRUGLOG STOLA

Netko je rekao da tamo gdje počinje turizam prestaje svaka istina. To se prvenstveno odnosi na onaj turizam koji predstavlja pseudodogađaj, surogat stvarnog života namijenjen kratkotrajnoj turističkoj sreći, instant-hedonizmu i lažnom glamuru.

Takav turizam razoran je za autentičnu kulturu zajednice i njezine izvorne ambijente. Svjedoci smo traumatičnog djelovanja turizma na krhke vrijednosti autentičnih ruralnih i urbanih zajednica, bez obzira na to u kojem se dijelu Hrvatske ona događaju. Autentične socijalne zajednice, kao i ambijenti izvorne pitoreskosti izobličuju se do neprepoznatljivosti. Polako se gubimo pod naplavinama planetarnog turističkog kiča i surogatnih obrazaca društvenosti koji se njime nameću i koji su fatalni za naš etički i socijalni identitet. Naša se posebnost i prepoznatljivost utapa u moru nekritički importirane turističke ikonografije koja nas vodi u bespuća globalističke bezličnosti.

Želimo li se tome oduprijeti ili smo se odlučili predati neumitnosti neizbježne prostorno-vremenske konvergencije, neizbježnog planetarnog zbliženja i poistovjećenja?

Ta pitanja upućuju nas na to da moramo pokušati razjasniti što je ključno za naš identitet: prostorni, kulturni, nacionalni. Možemo li sačuvati posebnosti naše zajednice od razornog utjecaja konzumerističkog turizma? Kako naše posebnosti mi sami doživljavamo, a kako ih vide drugi? Identitet je dinamična pojava, on nije statičan, on se gradi i razvija u korelaciji s drugim identitetima.

Kako možemo i kako želimo, u odnosu s turizmom, razvijati lokalni i nacionalni identitet? Kako tumačiti i promicati slike naše posebnosti kroz turizam i za turizam?